

Verksamhets- berättelse 2025

Inledning

NOD fortsätter att göra svåra frågor lite enklare

2025 har varit ett produktivt, omväxlande och utvecklande år för NOD.

Under året har NOD fortsatt att genomföra uppdraget från regeringen och civilsamhällets organisationer att vara en stödstruktur för att stärka det offentliga dialog med det civila samhället genom att möjliggöra dialog- och samrådsinitiativ inom de politikområden där regeringen verkar.

Generellt sett ser vi fortfarande ett stort intresse hos statliga aktörer för att samarbeta med civilsamhället kring stora samhällsutmaningar. Under året har vi stärkt dialogen och samarbetet i komplexa frågor som att hindra nyrekrytering till kriminalitet, rusta upp civil beredskap och minska ungas utsatthet för rasism.

Problem blir komplexa när de behöver lösas gemensamt av flera olika typer av aktörer, och det är glädjande att NOD kan vara ett verktyg för att underlätta det.

Samtidigt har vi sett flera exempel där själva relationen mellan civilsamhället och staten är föremål för dialogen, och där dialogen är angelägen för att det finns starka åsikter i civilsamhället. De samtalen är inte alltid lätta men även för dem har NOD:s verktyg, neutralitet och dialogfokus, visat sig vara användbara.

För en aktör som NOD är det naturligt att göra nya saker hela tiden. Under 2025 har vi jobbat med både organisationer och myndigheter som vi aldrig tidigare haft kontakt med. Vi har också fått arbeta med att ge stöd till flera av de stående dialoger som sköts av departement och myndigheter. Det blir ständigt mer naturligt för aktörer att be om mindre omfattande stöd i att förmedla kontakter eller förtydliga organisationers roll och verksamhet både i det offentliga och i det civila samhället.

NOD fortsätter att utvecklas för att bli en ännu mer relevant mötesplats för en bredd av idéburna och offentliga aktörer. Samtidigt fortsätter vi att stärka förutsättningarna för dialog och samråd som genomförs av andra aktörer.

Anders Lindell, kanslichef NOD

Styrgruppens arbete

NOD:s styrgrupp utses av de två parterna och beslutar om riktlinjer för dialoger och samråd som genomförs av NOD. Styrgruppen består fyra ledamöter från Regeringskansliet och sju från civilsamhället. Styrgruppen hade sex möten under 2025 varav två digitala och fyra fysiska i Stockholm.

Civilsamhällesparten i NOD har under året bemannat sina sju platser i styrgruppen med representanter från Civos, Famna, Funktionsrätt Sverige, IOGT-NTO, Ideell kulturallians, Landsrådet för Sveriges barn- och ungdomsorganisationer (LSU) och Sveriges kristna råd. Regeringskansliet utsåg i september tjänstepersoner från socialdepartementet, försvarsdepartementet och finansdepartementet till ledamöter i styrgruppen.

David Samuelsson från Civos har varit ordförande och Carl-Johan Friman från Socialdepartementet vice ordförande.

Kansliets arbete

2025 var ett ombyttligt år på kansliet med två längre vikariat och en praktik. Sara Strandell Dalius vikarierade för My Ahlkvist som kommunikationsansvarig projektledare fram

till september och Amal M. Omar vikarierar för Mattis Ekestaf som projektledare för Partsgemensamt forum från våren 2025 till våren 2026. Tindra Södling, som är masterstudent i statsvetenskap på Stockholms universitet, gjorde praktik på NOD under höstterminen 2025.

Sedan tidigare ansvarar Amanda Bengtsson för möten och metoder och Jeremija Isaković för stöd och vägledning. Anders Lindell är kanslichef.

För att säkerställa stabil bemanning och bibehålla flexibilitet i verksamheten inleddes under våren ett försök med timanställda studenter som antecknar under dialoger och samråd. Försöket föll väl ut och arbetet kommer att fortsätta under 2026.

Civilsamhällesparten

I skrivande stund är 21 nationella paraplyorganisationer anslutna till NOD. Under 2025 anslöt sig Studieförbunden i samverkan och Folkkrörelsernas Konstfrämjande. Samtidigt avvecklades Civos den 31 december 2025.

Under året genomfördes tre partsmöten och ett årligt möte. Det första partsmötet genomföres fysiskt i mars. Då valde de anslutna organisationerna deltagare till Civilsamhällets referensgrupp i dialogen med regeringen inom integrationsområdet. Även det andra partsmötet genomfördes fysiskt i juni. Partsmötet gästades av statssekreterare Petra Noreback som presenterade regeringens civilsamhällespolitik och hade en dialog med deltagarna. Till det tredje partsmötet i september bjöds Magnus Jägerskog, generaldirektör för MUCF, in för att berätta om myndighetens arbete. Vid samtliga partsmöten har även nyheter om NOD:s verksamhet och styrgruppens arbete delgivits deltagarna.

Det årliga mötet genomfördes i november. Under mötet valdes nya representanter till styrgruppen, ordförande, nomineringskommitté samt organisationer till PGF och civilsamhällets referensgrupp i integrationsdialogen.

Dialoger och samråd

Under 2025 ansvarade NOD för åtta dialog- och samrådsprocesser med totalt 12 möten. Sammanlagt har verksamheten omfattat 285 deltagare. Flera organisationer har deltagit flera gånger: antalet enskilda deltagarorganisationer är 165. Båda dessa värden är de näst högsta någonsin, men något lägre än 2024.

Andelen organisationer som tackar ja till att delta i dialoger och samråd är oförändrad på 61 procent.

Foto: Lisa Hallgren

Dialog mellan polisen och civilsamhället

I Polismyndighetens uppdrag ingår att föra dialog och samverka med medborgare och andra aktörer. Som en del i att utveckla denna samverkan genomförde polisen och NOD ett samråd i januari, som syftade till att diskutera formerna och förutsättningarna för att samverka nationellt med civilsamhället. Ett resultat av samrådet var att en plan togs fram. Enligt planen ska två årliga "forum" hållas på nationell nivå. Det ska också finnas möjlighet till mindre möten mellan myndigheten och civilsamhället mellan forumen.

Det första forumet genomfördes i juni med rubriken *Samverkansforum för att motverka rekrytering av barn och unga till kriminella miljöer*. Under forumet fördjupades samtalen om förutsättningarna för att samverka. De deltagande organisationerna och myndigheten utbytte också lägesbilder.

I november genomfördes en dialog om hur myndigheten bättre kan samverka med det lokala civilsamhället. Fokus låg på samverkan kring individer som ännu inte begått brott men som riskerar göra det och hur aktörer lokalt kan erbjuda meningsfulla alternativ till en kriminell livsstil. Inriktning och tema på dialogen var ett resultat från samverkansforumet i juni. Nästa forum genomförs i februari 2026.

– Utan NOD hade vi inte kommit så långt som vi gjort idag, säger Annica Odelind, polisinspektör på Noa.

Samråd om ungas upplevelse av rasism

I mars arrangerade NOD och Institutet för mänskliga rättigheter ett samråd där ett antal ungdomsorganisationer fick dela med sig av kunskap och erfarenheter kring förekomsten av rasism i Sverige i dag. De fick också ge sina synpunkter på vilka åtgärder som staten borde vidta för att motarbeta rasism. Anledningen var Institutet för mänskliga rättigheters arbete med att ta fram en alternativrapport till FN:s rasdiskrimineringskommitté (CERD), som under hösten 2025 granskade hur väl Sverige lever upp till rasdiskrimineringskonventionen. Inom ramen för det arbetet ville myndigheten särskilt ta del av ungas perspektiv. Deltog gjorde civilsamhällesaktörer inom ungdomsrörelsen som bedriver arbete mot rasism eller representerar eller kommer i kontakt med grupper som utsätts för rasism.

Dialog om handlingsplan för funktionshinderspolitiken

I maj arrangerade NOD och Myndigheten för delaktighet (MFD) ett tvådagars dialogmöte om en ny handlingsplan för funktionshinderspolitiken. Myndigheten hade fått i uppdrag av regeringen att föreslå åtgärder till en ny handlingsplan och syftet med dialogen var att ta del av civilsamhällets synpunkter på vad handlingsplanen borde innehålla. Dialogen

– Vi vill säkerställa att barn- och ungdomsperspektivet tas med i handlingsplanen, sa Oscar Sjöstedt, NUFT, i samband med samrådet om funktionshinderspolitik.

delades upp i tio tematiska pass om bland annat krisberedskap, migration och utbildning. Deltog gjorde organisationer som företräder eller bedriver verksamhet för personer med funktionsnedsättningar, och ett antal organisationer vars huvudsakliga fokus inte är funktionsrättsfrågor men som antogs ha relevant kunskap för att förbättra livsvillkoren för personer med funktionsnedsättningar.

Socialstyrelsens samråd om arbetet med framtagande av förslag till nationell strategi och handlingsplan för rehabilitering och habilitering kopplat till hälso- och sjukvården

I oktober genomfördes tre samråd om rehabilitering och habilitering kopplat till hälso- och sjukvården. Samråden genomfördes på uppdrag av Socialstyrelsen och var indelade tematiskt utifrån ålderskategorierna “barn och unga”, “vuxna mitt i livet” och “äldre”. Socialstyrelsens uppdrag syftar till att säkerställa en effektiv och jämlik rehabilitering, habilitering och användning av hjälpmedel. För att säkerställa att den nationella strategin blir ändamålsenligt ville myndigheten få civilsamhällets erfarenheter och synpunkter. Målgruppen var brukar-, patient- och anhängigorganisationer. Ett återkopplingsmöte mellan Socialstyrelsen och deltagarna är planerat till januari 2026. Socialstyrelsen slutredovisar uppdraget 30 maj 2026.

Samråd om regeringens ungdomspolitiska skrivelse

I oktober arrangerade NOD och socialdepartementet ett samråd med syfte att låta unga beskriva sin verklighet. Bakgrunden till samrådet är att regeringen vart femte år följer upp det ungdomspolitiska målet i en skrivelse till riksdagen. Samrådet var uppdelat i elva tematiska pass med teman som diskriminering, utbildning och arbetsmarknad. Totalt deltog 43 organisationer.

Uppföljande dialog om implementeringen av demokrativillkoren

I november 2024 bjöd NOD in till en dialog om tolkning och tillämpning av de nya demokrativillkoren som implementerades i januari 2025. Ett år senare, i november 2025, arrangerade NOD och MUCF ett uppföljande möte för att samla in erfarenheter från den första tiden med de nya villkoren. Särskilt fokus låg på MUCF:s uppdrag att stödja såväl civilsamhällesorganisationer som bidragsgivande aktörer i genomförandet av demokrativillkoren. Samtalen handlade bland annat om vilket stöd organisationerna upplever att de själva respektive bidragsgivarna behöver. Dialogen planeras fortsätta under 2026.

Partsgemensamt forum

NOD administrerar Partsgemensamt forum (PGF) där regeringen och det civila samhället för en strukturerad dialog om frågor som rör civilsamhällets villkor, roll och utveckling. De 20 organisationerna i PGF väljs av NOD:s civilsamhällespart och NOD:s kansli ansvarar för att sammankalla presidiet och planeringsgrupper till mötena samt ta fram förberedelsematerial till dialogerna.

Partsgemensamt forum träffades fyra gånger under 2025. Det första mötet var ett konstituerande möte. Resterande möten ägnades åt dialog kring de tematiska områdena register, avtalsformer mellan det offentliga och civilsamhället och engagemang i förändring. Under 2025 har ett utvecklingsarbete pågått med syfte att knyta PGF närmare den löpande uppföljningen av villkoren för det civila samhället. Detta har bland annat resulterat i en uppdaterad arbetsordning och en tätare koppling till MUCF:s uppföljning av civilsamhällets villkor. Årets villkorsrapport låg till grund för det sista mötet och det nya arbetssättet implementeras fullt ut 2026.

Stöd och vägledning

För att stärka dialogen mellan staten och civilsamhället gör NOD mindre stöd- och vägledningsinsatser. Det vanligaste är någon slags punktinsats inom befintliga dialogstrukturer men det kan också handla om att utbilda i dialog-metoder eller i de olika parternas logiker. En del uppgifter är så små att de inte listas nedan, som att hänvisa myndighetspersonal till rätt organisation, eller civilsamhällesorganisationer till rätt del av det offentliga.

Utvecklad samverkan med civilsamhället i genomförandet av handlingsplanen mot rasism och hatbrott

Forum för levande historia (FLH) har i uppdrag av regeringen att samordna och följa upp den nationella handlingsplanen mot rasism och hatbrott. Som en del av det arbetet har myndigheten sedan 2017 bjudit in civilsamhällesorganisationer att ingå i en referensgrupp. I samband med att regeringen i december 2024 presenterade en ny handlingsplan tog myndigheten initiativ till att se över arbetet med referensgruppen och undersöka hur man kan öka kvalitén och inkludera fler perspektiv och målgrupper. NOD stöttar myndigheten i den processen och har under hösten 2025 presenterat ett antal förslag på hur referensgruppen kan utvecklas.

Civilsamhället i den civila beredskapen

NOD har under 2025 fortsatt att stötta MSB i planeringen och genomförandet av det årliga forumet Civilsamhället i den civila beredskapen. Under årets forum agerade NOD:s personal samtalsledare i tre olika tematiska spår och sammanställde medskicken från civilsamhället.

Ny samverkansstruktur för arbetet mot prostitution och människohandel

NOD har under 2025 stöttat Jämställdhetsmyndigheten i arbetet med att ta fram en struktur för samverkan med civilsamhället i arbetet mot prostitution och människohandel. NOD har fungerat som bollplank för myndigheten i arbetet med att sätta ramarna för samverkan, samt deltagit i planeringen av och faciliterat det första rundabordssamtalet inom ramen för samverkansstrukturen.

Arbetsmarknadsdepartementet och arbetet med civilsamhällets referensgrupp i dialogen med regeringen inom integrationsområdet

I mars, på årets första partsmöte, genomfördes det första valet av deltagare till civilsamhällets referensgrupp i regeringens integrationsdialog. NOD:s kansli och nomineringskommitté har ansvarat för administration av urval och nomineringsprocess. NOD har även löpande haft kontakt med Arbetsmarknadsdepartementet för att få feedback kring hur arbetet med referensgruppen fortskrider.

Digital föreläsning på polisen i västs råds möte för bekämpning av hatbrott

I augusti deltog NOD i en digital föreläsning under Polisen i västs råds möte för bekämpning av

hatbrott. Temat var samverkan med civilsamhället NOD:s erfarenheter av att över tid stötta civilsamhällesorganisationer, har under en längre tid samverkat kring frågan om att bekämpa hatbrott.

GD-Forum – Svenska myndigheter i samverkan för Agenda 2030

Vid två tillfällen under året har NOD varit med och presenterat NOD, NOD:s verksamhet och metoder i GD-Forum som är ett antal myndigheters samverkansgrupp i arbetet med Agenda 2030. Det första tillfället var på GD-forumets digitala möte i september och det andra genomfördes som ett webinarium under november månad tillsammans med Formas. Båda tillfällena har möjliggjort för NOD att prata om samverkan och om NOD för en bred publik av tjänstepersoner från olika myndigheter som NOD tidigare inte har samarbetat med.

Civilsamhällets stöd till föräldrar med kognitiva svårigheter

NOD bistod Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd (MFOF) i att kartlägga civilsamhällets stöd till föräldrar, specifikt stöd till föräldrar med NPF och kognitiva svårigheter. NOD samlade in intressenter för att delta i och sprida vidare en enkät med syftet att utveckla myndighetens stöd till dessa verksamheter. Enkäten spreds också via NOD:s kanaler och de anslutna organisationerna.

Föreläsningar för FBA

NOD har genom två föreläsningar bistått Folke Bernadotteakademien i myndighetens arbete med att stärka transparens och demokratisk samhällsstyrning i Moldavien. Föreläsningarna har fokuserat på hur dialogen mellan civilsamhället och staten ser ut och struktureras i Sverige. I juni föreläste NOD för en grupp statstjänstemän på studiebesök i Sverige inom ramen för SPRINT-programmet, och i december föreläste NOD digitalt inom nätverket Te”TeConsult” med samma syfte och målgrupp.

Föreläsning hos Riksförbundet FUB

Den 23 september föreläste NOD för Riksförbundet FUB om principer för samverkan mellan civilsamhället och staten, och vad som organisation är viktigt att tänka på för att få bra effekt av att samarbeta med statliga aktörer.

Presentation för regeringens IDA-grupp för civilsamhällesfrågor

Den 23 september besökte Anders Lindell Regeringskansliets interdepartementala arbetsgrupp (IDA-grupp) för civilsamhällesfrågor för att presentera verksamheten och underlätta för departementen i att använda sig av NOD:s verktyg för dialog och samråd med organisationer i det civila samhället.

Kunskapsspridning

En viktig del av NOD:s arbete är att sprida lärdomar från våra dialoger och samråd, och kunskap om dialog med civilsamhället. Här följer en beskrivning av våra insatser under 2025.

Seminarium om IOP

Den 4 februari arrangerade NOD och Famna ett seminarium där en serie panelsamtal om IOP hölls och Famnas rapport *501 lösningar – hur vi möter samhällsutmaningar med IOP* lanserades. En bredd av organisationer deltog, liksom Upphandlingsmyndigheten och civilminister Erik Slottner. Samtalet hölls i Famnas lokaler och livesändes.

Föreläsning om demokrativillkoren

Den 7 februari föreläste NOD för politiker och civilsamhällesrepresentanter inom den regionala överenskommelsen i Västra Götalandsregionen om de nya demokrativillkoren, med bakgrund av de inspel som kommit fram i dialogprocessen under hösten 2024.

Erfarenhetsutbyte om samverkan

Den 18–19 mars arrangerade överenskommelserna i Skåne och Västra Götaland en konferens för att utbyta erfarenheter och höja kompetensen kring samverkan mellan idéburen och offentlig sektor. NOD deltog i seminarieövningarna under konferensen och medverkade på ett av panelsamtalen.

Råd för framtiden

NOD deltog både som utställare och föreläsare på BRÅ:s konferens Råd för framtiden som hölls i Linköping 1-2 april. Temat på NOD:s föreläsning var *Civilsamhällets potential i det brottsförebyggande arbetet* och tog fasta på NOD:s erfarenheter av att arbeta med civilsamhället och det offentliga i frågor om brottsförebyggande. Det handlade också om civilsamhällets förutsättningar att bli inkluderade i det lokala brottsförebyggande arbetet. Föreläsningen genomfördes tillsammans med Ylva Matthew, strateg från Järva stadsdelsförvaltning.

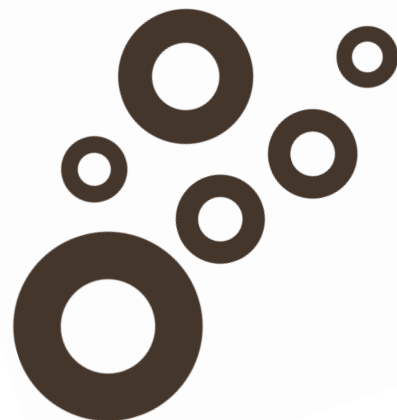
Kartläggning om ensamhet

Den 12 juni presenterade NOD en kartläggning över hundra organisationer som arbetar aktivt för att motverka ensamhet i Sverige. Kartläggningen bygger på underlag från NOD:s samråd med Folkhälsomyndigheten i oktober 2024 inför framtagandet av den nationella strategin mot ofrivillig ensamhet. Organisationerna som lyfts fram är aktörer på nationell nivå som antingen deltog i samrådet eller har fått statsbidrag för projekt som motverkar ensamhet under perioden 2023-2025.

Järvaveckan

Fredagen den 13 juni anordnade NOD tillsammans med Folkhälsomyndigheten ett seminarium under Järvaveckan. Seminariet tog avstamp i den nya nationella strategin för att förebygga och motverka ofrivillig ensamhet och fokuserade på samverkan mellan civilsamhället och offentliga aktörer. I panelen deltog Hillevi Busch från Folkhälsomyndigheten, Therese Börjesson från

Socialstyrelsen, Matilda Hardmeier från Hej främling och Angela Rossley Ahlberg från RFSL Stockholm.

Almedalsveckan

Under Almedalsveckan 2025 arrangerade NOD två seminarier om samverkan mellan staten och civilsamhället inom områdena krisberedskap och ofrivillig ensamhet. Båda samtalen ägde rum inom ramen för Civilsamhällesarenan. Under seminariet den 25 juni om hur civilsamhällets resurser, kompetens och lokala närvaro kan bidra till att stärka Sveriges beredskap deltog (från vänster i bild) Kjell Westerlund, Samarbeta för människor i sorg (SAMS), Kristina Ljungros, Friluftsförbundet, Magnus Jägerskog, MUCF, och Anna Starbrink, MSB (nuvarande Myndigheten för civilt försvar).

Den 26 juni arrangerade NOD tillsammans med Volontärbyrån och Nätverket Stoppa OFrivillig Ensamhet (NSOE) ett frukostseminarium om civilsamhällets roll i att omsätta den nationella

strategin mot ofrivillig ensamhet i praktiken. NOD deltog i en panel om framgångsfaktorer för samverkan mellan staten och civilsamhället arrangerad av Statens institutionsstyrelse och Fryshuset den 24 juni.

Lägesbild om civil beredskap

Den 4 september släppte NOD en lägesbild över civilsamhällets roll i den civila beredskapen. Lägesbilden går igenom konkreta former för samverkan i kris och samlar 20 exempel på fungerande samarbeten mellan offentliga och idéburna aktörer. I lägesbilden lyfts även förslag från civilsamhället för att hur sektorns kunskap och arbete kan tas tillvara för att skapa ett mer effektivt beredskapsarbete.

Webbinarium om civil beredskap

I samband med att lägesbilden om civilsamhällets roll i den civila beredskapen släpptes arrangerade NOD ett webinarium. Sara Strandell Dalius, som skrev lägesbilden, beskrev sammanställningen. Kjell Westerlund från Samarbeta för människor i sorg (SAMS) och Lise-Lotte Norén från MSB kommenterade lägesbilden.

Kartläggning om register

Den 4 december publicerade NOD en kartläggning av de register som finns över civilsamhällets organisationer, de som planeras och de som de

senaste åren har föreslagits av myndigheter och utredningar. Kartläggningen är en bearbetning av förberedelsematerialet till PGF med samma tema.

MR-dagarna

NOD deltog i två seminarier under MR-dagarna. Det första var vårt eget miniseminarium *Samarbeta i svåra frågor*, där NOD:s kanslichef Anders Lindell tog upp ett antal vanliga fallgropar i samverkan mellan det offentliga och civilsamhället och gav tips på hur civilsamhället kan stärka sina chanser att höras i möten. Det andra seminariet var Fremias *Föreningsfriheten under lupp – civilsamhällets förutsättningar och nya demokrativillkor i Sverige*, där Anders diskuterade civilsamhällets möjligheter att verka med Måns Molander från Human Rights Watch och Marie Pettersson Hallberg från MUCF.

PGF-skrift

Liksom tidigare år sammanfattade NOD dialogen i Partsgemensamt forum i en skrift som görs tillgänglig på NOD:s webbplats under början av 2026.

Kommunikation

Under 2025 har NOD fortsatt att kontinuerligt kommunicera värdet av att staten och civilsamhället samverkar. Fokus har, precis som förra året, legat på att lyfta fram NOD:s egna

processer, i syfte att contextualisera samverkansbegreppet och exemplifiera hur dialogprocesser kan se ut praktiskt för att göra skillnad.

Antalet följare på sociala medier har fortsatt att öka – på LinkedIn har NOD nu 1917 följare vilket är en ökning på omkring 46 procent sedan förra året. Nyhetsbrevet har fortsatt skickats ut varje månad med information om både NOD:s egna verksamhet och relevanta civilsamhällesnyheter i övrigt. Sedan förra året har antalet prenumeranter på nyhetsbrevet har ökat med två procent till 1210 personer.

– Ibland känns det som att man arbetar i sin egen bubbla. Men här påminns jag om att vi är många som jobbar mot samma mål, sa Yahia Saleh, Tamam, i en intervju på nodsverige.se i samband med samrådet om ungas upplevelse av rasism.

Devansh Kashyap, Elevernas Riksförbund och Yahia Saleh, Tamam

Nationellt organ för dialog och samråd mellan regeringen och det civila samhället inrättades år 2018. Kärnan i NOD:s verksamhet är att underlätta dialog mellan offentliga aktörer och civilsamhället.

NOD spänner över alla sakpolitiska områden och tillhandahåller konkreta metoder för att involvera civilsamhället i beslut som fattas av departement och myndigheter på nationell nivå.

NOD består av ett kansli och en styrgrupp. I styrgruppen ingår ett antal valda företrädare för de paraplyorganisationer som är anslutna till NOD, samt företrädare för ett antal departement på Regeringskansliet.

NOD

Nationellt organ för
dialog och samråd
mellan regeringen och
det civila samhället

info@nodsverige.se
nodsverige.se